provincie Utrecht

College van Gedeputeerde Staten
statenbrief

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Ruimte, Groen en Water

Datum	:	29 maart 2011
Uw kenmerk	:	**2011RGW46**
Ons kenmerk	:	2011INT267857
Contactpersoon	:	Lisz Welling
E-mail	:	lisz.welling @provincie-utrecht.nl
Doorkiesnr.	:	030-2583298
Bijlage(n)	:	-

Onderwerp: Verkenning Grebbedijk; *Grebbedijk als Deltadijk?*

Voorgestelde behandeling: ter oriënterende bespreking

Aan Provinciale Staten,

Op 17 december 2007 hebben uw staten het amendement 'compartimentering Gelderse Vallei' aangenomen. Hierin vraagt u GS de mogelijkheden van compartimentering voor de Gelderse Vallei te onderzoeken en u hierover te informeren. Op 22 september 2008 bent u reeds over de resultaten van dat onderzoek geïnformeerd. Met deze brief willen wij u informeren over het vervolgtraject.

Inleiding
Ter uitvoering van het amendement 'compartimentering Gelderse Vallei' is in 2008 een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de compartimenteringsmogelijkheden in de Geldese Vallei. In het onderzoek is geconcludeerd dat een zogenaamde 'super robuuste'of 'doorbraakvrije' Grebbedijk vanuit kosten-batenoogpunt te verkiezen is boven een compartimenteringsdijk. Bovendien is een 'super robuuste' dijk een toekomstvastere en daarmee duurzamere oplossing dan compartimentering.

De commissie Veerman heeft in 2008 geadviseerd dat de huidige landelijke veiligheidsnormen verhoogd zouden moeten worden. In het Nationaal Waterplan is opgenomen dat de normen in 2011 in een principebesluit waarschijnlijk worden herzien. Daarnaast is in verschillende studies (van RIVM, CPB, ministerie van V&W en Provincie Utrecht) naar de Grebbedijk aangetoond dat de huidige veiligheidsnorm gebaseerd is op verouderde gegevens voor economische en maatschappelijke waarde voor de Gelderse Vallei. De 5,5 km lange Grebbedijk beschermt de gehele Gelderse Vallei tegen overstromingen vanuit de Neder-Rijn. Een doorbraak van de Grebbedijk heeft ca 250.000 mogelijke getroffenen en een directe schade van ca € 10 mrd tot gevolg. Deze situatie in de Gelderse Vallei rechtvaardigt een verhoging van het beschermingsniveau.

Verkenning Grebbedijk
Naar aanleiding van de resultaten van het compartimenteringsonderzoek, de adviezen van de commissie Veerman en de andere hiervoor genoemde studies is besloten in overleg met de betrokken partners het concept 'super robuuste dijk' voor de Grebbedijk verder uit te werken. De uitwerking is gestart in het najaar van 2009 en eind 2010 afgerond met een ambtelijk rapport "Verkenning Grebbedijk; *Grebbedijk als deltadijk?"*.
Onder leiding van de provincie Utrecht zijn in de verkenning de mogelijkheden onderzocht om van de Grebbedijk een Deltadijk te maken. Naast reguliere dijkversterking is ook gekeken naar innovatieve en multifunctionele oplossingen. Uit de verkenning blijkt dat met relatief beperkte maatregelen het mogelijk is om de doorbraakkans van de Grebbedijk verwaarloosbaar klein te maken. Daarnaast zijn

verschillende varianten ontworpen om andere functies en ambities te combineren met een dijkversterking. De studie moet gezien worden als een eerste aanzet voor de toepassing van het concept Deltadijk voor de Grebbedijk en levert daarvoor inspirerende oplossingen.

Vervolg
Op 8 december 2010 heeft er bestuurlijk overleg plaats gevonden tussen dhr Binnekamp en dhr Keereweer (gedeputeerde Gelderland) en mw Moons (dijkgraaf WVE).
Doel van het overleg was te bepalen hoe verder te gaan met de problematiek rondom de veiligheid van de Grebbedijk en welke richting daarbij gekozen moet worden.

Geconcludeerd is dat de provincies Gelderland en Utrecht en het Waterschap Vallei en Eem verder willen met de opwaardering van de Grebbedijk tot Deltadijk. De Grebbedijk als Deltadijk is een unieke kans om kosteneffectief het veiligheidsniveau voor een groot achterland te vergroten.

Afgesproken is dat het waterschap Vallei en Eem voorlopig het trekkerschap op zich neemt. In overleg met betrokken partijen gaat het waterschap verder uitwerken wat er nodig is om het veiligheidsniveau te vergroten. Wanneer het alleen een waterveiligheidsopgave blijkt te zijn, dan blijft het waterschap trekker van het proces. Indien blijkt dat de opgave meer het karakter krijgt van een gebiedsontwikkeling dan zal Gelderland de trekkersrol overnemen. Met de betrokken Gelderse en Utrechtse gemeenten zal door het waterschap en de betreffende provincies bestuurlijk in overleg worden getreden over het vervolg van het traject.

Het rapport "Verkenning Grebbedijk; *Grebbedijk als Deltadijk*" is door de provincie Utrecht namens de drie partijen aangeboden aan de deltacommisaris, de heer Kuijken. In de begeleidende brief is de deltacommissaris gevraagd om onze ambities te vertalen naar het Deltaprogramma door in de actualisering van het nomenstelsel een hogere veiligheidsnorm voor de Grebbedijk mee te nemen én de Grebbedijk als proefgebied voor het concept Deltadijk te markeren. Ook is hij uitgenodigd voor een bezoek aan het gebied. Het rapport is eveneens naar de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu en de overige betrokken partijen verstuurd.
In een reactie schrijft de heer Kuijken dat op dit moment de Grebbedijk aan de veiligheidseisen voldoet en dus niet in het Hoogwaterbeschermingsprogramma-2 of de 3^{e} toetsing terugkomt. Indien blijkt dat de huidige veiligheidsnorm niet voldoende is of nieuwe technische inzichten ontstaan, is de Deltadijk een serieus te overwegen optie die kan worden ingebracht in het Deelprogramma Rivieren..
De deltacommissaris zal, indien aan de orde, de Grebbedijk als voorbeeld opnemen in het Deltaprogramma (nu of volgend jaar).

Financiële consequenties
Met het amendement is door de staten ook een bedrag van € 400.000 toegezegd voor het onderzoek naar de veiligheid van de Gelderse Vallei. Na het uitvoeren van de compartimenteringsstudie en de verkenning van de Grebbedijk is hiervan nog € 136.852 over. Dit bedrag is inmiddels naar de algemene middelen teruggevloeid.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,
De voorzitter, R.C. Robbertsen
De secretaris, H. Goedhart

Bijlage
- Rapport "Verkenning Grebbedijk; *Grebbedijk als Deltadijk?*"
  (ligt ter inzage bij de statengriffie op kamer A 6.16)